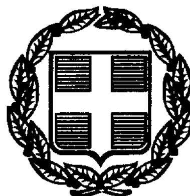

020105812109800 12

12399

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 1058**

12 Οκτωβρίου 1998

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ 115/1998 (1)

Προηγούμενη γνωστοποίηση της συγκέντρωσης των επιχειρήσεων ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ και ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γ.Γ. Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, την 28η Απριλίου 1998, ημέρα Τρίτη και ώρα 1:30 μ.μ. με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος
Μέλη: Νικόλαος Παραθύρας,
Βλάσιος Ασημακόπουλος,
Χαρίλαος Χάρακας,
Αντώνιος Μέγγουλης, αναπληρωτής, κωλυομένου του τακτικού Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου,
Λεωνίδας Νικολούζος,
Μελίνα Μουζουράκη,
Δημήτριος Τζουγανάτος,
Ιωάννης Κατσουλάκος.
Γραμματέας: Ελένη Βασιλειάδου, αναπληρώτρια, κωλυομένης της Αλεξ.-Μαρίας Ταραμπίκου.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν η προηγούμενη γνωστοποίηση της συγκέντρωσης των επιχειρήσεων ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ και ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστη η εταιρεία ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ, δια των πληρεξουσίων της δικηγόρων, Ευθυμίου Σφήκα και Ιωάννη Βεκρή.

Στην αρχή της συζητήσεως το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας της Επιτροπής, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας και πρότεινε: α) τη μη απαγόρευση της υπό κρίση συγκέντρωσης μόνο υπό τον όρο ότι το σήμα FINO, το οποίο ανήκει στην εταιρεία ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ θα μεταβιβαστεί σε τρίτους, οι οποίοι ουδεμία σχέση θα έχουν με τον όμιλο ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ και β) την επιβολή προστίμου δραχμών 5.000.000 σε κάθε μία χωριστά από τις υπόχρεες σε γνωστοποίηση της συγκέντρωσης εταιρείες ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ και ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ, για την εκπρόθεσμη γνωστοποίηση της συγκέντρωσής τους.

Κατόπιν, το λόγο έλαβαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι της ως άνω εταιρείας, οι οποίοι ανέπτυξαν τις απόψεις αυτής, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν την έγκριση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης και τη μη επιβολή των όρων και του προστίμου που πρότεινε η Γραμματεία της Επιτροπής. Επίσης, κατόπιν αιτήσεως των ανωτέρω δικηγόρων, ορκίσθηκε στο Ευαγγέλιο και εξετάσθηκε ως μάρτυρας, ο Αθανάσιος Κατσούλας, Γενικός Διευθυντής της εταιρείας ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ, ο οποίος επιβεβαίωσε τα όσα είχαν προηγουμένως αναφέρει οι δικηγόροι της εταιρείας ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ και απάντησε σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής. Κατόπιν, ο Πρόεδρος της Επιτροπής έδωσε προθεσμία στην ως άνω εταιρεία μέχρι τις 30 Απριλίου 1998 για την υποβολή υπομνήματος.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη στις 7 Μαΐου 1998, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ., στην ανωτέρω αίθουσα 611, κατά την οποία, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλλου, την Εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικώς, οι δικηγόροι της εταιρείας ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ, κατά τη συζήτηση της υποθέσεως, τα όσα κατέθεσε ο μάρτυρας αυτής καθώς επίσης και το υπόμνημά της,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

1. Στις 27.2.1998 γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού

γωνισμού σχέδιο συγχώνευσης με απορρόφηση της εταιρείας ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ από την εταιρεία ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ. Με το σχέδιο αυτό προβλέπεται, η απορροφούσα εταιρεία να αυξήσει το μετοχικό της κεφάλαιο κατά το μετοχικό κεφάλαιο της απορροφούμενης με έκδοση 1.124.200 νέων κοινών μετοχών ονομαστικής αξίας 500 δρχ. η κάθε μία. Οι νέες μετοχές που θα εκδοθούν, θα δοθούν στους μετόχους τόσο της απορροφούμενης όσο και της απορροφούσας εταιρείας κατά την αναγραφόμενη στο ως άνω σχέδιο αναλογία με αποτέλεσμα οι μέτοχοι της ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ να λάβουν 712.112 μετοχές (το 7% περίπου) του αυξημένου μετοχικού κεφαλαίου της ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ.

Η συμφωνηθείσα ως άνω συγχώνευση ανεξαρτήτων επιχειρήσεων ως συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β παρ. 1 ν.703/77, όπως ισχύει, δεδομένου ότι καλύπτονται και οι δύο προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος και συγκεκριμένα:

α) Το μερίδιο αγοράς των προϊόντων που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ποσοστό μεγαλύτερο του 25% του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή, λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής και της χρήσης για την οποία προορίζονται.

Ειδικότερα, το μερίδιο των συμμετεχουσών στην ως άνω συγκέντρωση επιχειρήσεων στις σχετικές αγορές των καθαριστικών-αρωματικών τουαλέτας, αποφρακτικών σωληνώσεων, αλουμινό-χαρτου, πλαστικής διαφανούς μεμβράνης και πλαστικών σακουλών τροφίμων ως και πλαστικών παγοκυψελών, υπερβαίνει το 25%.

β) Αλλά περαιτέρω και ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται τουλάχιστον στο σε δραχμές ισόποσο των 50.000.000 ECU (92.951.170,47 ECU) και οι δύο συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, στην εθνική αγορά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δραχμές ισόποσου των 5.000.000 ECU (ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ : 51.076.454,18 ECU, ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ : 10.651.060,24 ECU).

2. α. Η εταιρεία ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ εδρεύει στο Δήμο Αμαρουσίου και έχει σκοπό, σύμφωνα με το καταστατικό της, την παραγωγή και εμπορία 1) καλλυντικών, αρωμάτων και αιθέριων ελαίων, 2) ενδυμάτων, 3) δερματίνων ειδών, 4) παιδικών ειδών, 5) στιλβωτικών προϊόντων ατομικών ή οικιακών, 6) ειδών καθαρισμού, 7) αλουμινοφύλλων, οικιακών συσκευών μιας χρήσεως, πλαστικών μεμβρανών συντηρήσεως τροφίμων και λοιπών υλικών, 8) υλικών επιδέσεως και γενικά ειδών φαρμακείου, 9) βάμβακος και προϊόντων βάμβακος καθώς και συναφών προς αυτά προϊόντων και εμπορευμάτων. Υπό τον έλεγχο αυτής ευρίσκονται οι εξής επιχειρήσεις : SANITAS-SANITAS Α.Ε., ΚΑΜΕΛ ΑΒΕΕ, Π.Α. ΓΙΑΝΝΑΣ ΑΕΒΕ, ΙΝΤΕΡΦΙΛ Α.Ε., VICTORY Α.Ε., ΒΑΜΒΑΚΙ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε., Γ. & Μ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΒΕΕ, ΦΑΡΜΑΣΤΟΚ Α.Ε., SARANTIS BULGARIA LTD, ROMSAR SA, ΑΝΙΦΑΡΜ Α.Ε., MARISAR Α.Ε., NET WEST DISTRIBUTION SERVICES LTD (Γιουγκοσλαβία), NET WEST DISTRIBUTION SERVICES LTD (Ουκρανία), NET WEST DISTRIBUTION SERVICES LTD (Σκόπια).

Οι κυριότερες δραστηριότητες των παραπάνω επιχειρήσεων είναι, μεταξύ άλλων : η παραγωγή και εμπορία ειδών οικιακής κατανάλωσης και συναφών ειδών, στιλβωτικών προϊόντων, η μεταποίηση πρώτων υλών για την παραγωγή και εμπορία προϊόντων κάθε είδους, η παραγωγή και εμπορία απορρυπαντικών, λευκαντικών, αποσμητικών, κλπ., η αντιπροσώπευση οίκων εξωτερικού και εσωτερικού, η παραγωγή υδρόφιλου βαμβακιού, η παραγωγή και διάθεση προϊόντων ατομικής υγιεινής, η εμπορία φαρμακευτικών και παραφαρμακευτικών προϊόντων καθώς και η εισαγωγή και εμπορία κάθε είδους καλλυντικών.

β. Η εταιρεία ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ εδρεύει στη Μεταμόρφωση Αττικής και έχει ως σκοπό τη βιομηχανική παραγωγή, εμπορία και αντιπροσώπευση ειδών χημικής βιομηχανίας και προϊόντων οικιακής καταναλώσεως.

Συγκεκριμένα, η εταιρεία ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ παράγει ή εμπορεύεται τα κάτωθι προϊόντα:

1. Υγρά απορρυπαντικά πιάτων με τα σήματα Trylet Plus, Premio Verde, Sanovit.
2. Καθαριστικά τουαλέτας με τα σήματα Activo, Activo Block, Riva, Riva Fresh, Blum W.C.
3. Αποφρακτικά σωληνώσεων με το σήμα Tub-O-flo
4. Γυαλιστικά δαπέδων με το σήμα Μοζαϊκ,
5. Λευκαντικά ρούχων με το σήμα Super Scot
6. Εντομοκτόνα - εντομοαπωθητικά με τα σήματα Europa (ναφθαλίνη), Teza Spray, Teza Bait, Pyrox Spray, Pyrox Mat, Pyrox Liquid, Pyrox Spiral
7. Αρωματικά - αποσμητικά χώρου με τα σήματα Aerobel, Deo (ψυγείου)
8. Αλουμινόχαρτο, διαφανής μεμβράνη, πλαστικές σακούλες τροφίμων και ρούχων, πλαστικές παγοκυψέλες με τα σήματα Fino Foil, Fino Wrap, Fino Bags, Fino Ice Bags.

Επίσης, η εταιρεία ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ συμμετέχει με ποσοστό 85% στην εταιρεία SKOT Α.Ε. και με ποσοστό 80% στην εταιρεία SPRALET ΟΕ. Η SKOT Α.Ε. είναι εταιρεία διανομής προϊόντων και το αποκλειστικό αντικείμενο δραστηριότητάς της, απ' όπου προέρχεται και το σύνολο των εσόδων της, είναι η παραχώρηση εκμετάλλευσης των εμπορικών σημάτων που της ανήκουν (Fino, Skot, Riva, Blum, Deo, Europa) στην ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ.

3. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, της τιμής τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Στην παρούσα συγκέντρωση, οι σχετικές αγορές προϊόντων είναι, κατά την κρίση της Επιτροπής οι κάτωθι:

i. Υγρά απορρυπαντικά πιάτων
ii. Αρωματικά - καθαριστικά τουαλέτας (υγρά και block)
iii. Αποφρακτικά σωληνώσεων
iv. Λευκαντικά ρούχων
v. Εντομοκτόνα - Εντομοαπωθητικά
vi. Αρωματικά - αποσμητικά χώρων
vii. Αλουμινόχαρτο
viii. Διαφανείς μεμβράνες
ix. Πλαστικές σακούλες τροφίμων
x. Πλαστικές παγοκυψέλες

Σύμφωνα με το άρθρο 4γ του ν. 703/77 που προστέθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 2 του ν.2296/95, απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην Εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

Στην προκειμένη περίπτωση με βάση την ανωτέρω ο-

ριοθέτηση κάθε σχετικής αγοράς στις οποίες δραστηριοποιούνται οι υπό συγχώνευση επιχειρήσεις, κατά την κρίση της Επιτροπής δεν περιορίζεται σημαντικά ο ανταγωνισμός.

Ειδικότερα στην αγορά:

i. των υγρών απορρυπαντικών πιάτων.

Στην εν λόγω αγορά περιλαμβάνονται όλα τα υγρά καθαριστικά προϊόντα που χρησιμοποιούνται για τον άμεσο καθαρισμό των πιάτων χωρίς την χρήση μηχανικών μέσων (στο χέρι). Τα προϊόντα αυτά περιέχουν ειδικά συστατικά για την προστασία της υγείας του δέρματος, διαφέρουν ουσιωδώς των προϊόντων που χρησιμοποιούνται στα πλυντήρια πιάτων και ως εκ τούτου δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν εναλλακτικά για τη χρήση αυτή. Χαρακτηριστικό της αγοράς αυτής είναι ο έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των πολυεθνικών αλλά και ελληνικών επιχειρήσεων. Από τους ανταγωνιστές των συμμετεχουσών στην παρούσα συγκέντρωση επιχειρήσεων στην αγορά αυτή, ηγετική θέση κατέχει η εταιρεία Rolco Vianil με μερίδιο αγοράς 28,3% για το 1997 και ακολουθούν οι εταιρείες Unilever ΑΕΒΕ με 21,2%, Colgate - Palmolive ΑΒΕΕ με 15,9%, Procter & Gamble Hellas ABE με ποσοστό 8,4% και η ΕΥΡΗΚΑ ΕΛΛΑΣ με ποσοστό 5,4%. Η απορροφούσα εταιρεία ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ δεν δραστηριοποιείται στην αγορά αυτή, ενώ η απορροφούμενη επιχείρηση ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ είχε κατά τα έτη 1995, 1996 και 1997 μερίδια 11,7%, 10,6% και 10,3% αντίστοιχα.

Η εξέλιξη της αγοράς αυτής εν όψει του γεγονότος ότι η ζήτηση των σχετικών προϊόντων δεν εμφανίζει αύξηση, συντελεί στην ανάπτυξη και εισαγωγή νέων προϊόντων από τις ήδη λειτουργούσες επιχειρήσεις και όχι στην προσέλκυση νέων επιχειρήσεων. Πράγματι το πολύ υψηλό κόστος εισόδου στην αγορά νέων επιχειρήσεων (διαφημιστικές δαπάνες και προωθητικές ενέργειες, σημαντική επένδυση για πρώτες ύλες, υψηλές παροχές από την προμηθεύτρια προς τα σούπερ - μάρκετς για τοποθέτηση στο ράφι, κλπ.) αποτρέπει την είσοδο αυτών.

Κατ' ακολουθίαν, βασίμως μπορεί να υποστηριχθεί, ότι η απορρόφηση της ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ από τη ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ, αυτή καθ' αυτή, δεν προκύπτει ότι θα οδηγήσει σε ουσιώδη μεταβολή του ως άνω μεριδίου στην αγορά, όπως έχει αυτό ήδη διαμορφωθεί υπέρ της απορροφούμενης. Ενδεχομένη βελτίωση από τη συγκέντρωση των ανωτέρω επιχειρήσεων μέσω της προσφοράς, ιδία ποιοτικώς, καλυτέρων προϊόντων ως εκ της χρηματοοικονομικής δύναμης και του εκτεταμένου δικτύου διανομής της ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ, (απορροφούσης) δεν προκύπτει ότι είναι ικανή, να αυξομειώσει τα ανωτέρω διαμορφωθέντα μερίδια σε τέτοιο μέγεθος ώστε να περιορίσει ή ουσιωδώς να μειώσει τον υφιστάμενο ήδη ανταγωνισμό, πολύ δε περισσότερο να συντελέσει στην ανατροπή της ανταγωνιστικής θέσης των αυτών επιχειρήσεων στην αγορά, όπως η θέση αυτών έχει διαμορφωθεί ήδη προ της συγκεκριμένης συγκέντρωσης.

i. Καθαριστικά - αρωματικά τουαλέτας

Στην αγορά αυτή, όπου και συμπεριλαμβάνονται όλα τα προϊόντα σε μορφή υγρού, σκόνης ή block (καλαθάκια) που χρησιμοποιούνται ως καθαριστικά ή/και αρωματικά τουαλέτας, δραστηριοποιείται μεγάλος αριθμός εταιρειών. Ο όμιλος των επιχειρήσεων ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ και η επιχείρηση ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ συγκεντρώνουν συνολικά μερίδιο αγορά της τάξης του 28% για το 1997 και δη ο μεν πρώτος 20,6% η δε δεύτερη 8,14%, ενώ ανταγωνιστές τους είναι κυρίως οι εταιρείες Reckitt & Colman και Johnson και δευτερευόντως οι εταιρείες Rolco Vianil, Εύρηκα και Triplex, με αντίστοιχα μερίδια αγοράς περίπου 31,76%, 29,2%, 2,30%, 1,90% και 2,83% αντίστοιχα.

Η είσοδος στην αγορά νέων προϊόντων τα τελευταία τρία χρόνια (WC Net της Triplex , Azax Cloron WC της Colgate) υποδηλώνει ότι γενικώς η είσοδος νέων επιχειρήσεων σ' αυτή δεν είναι απαγορευτική. Το κόστος της πρώτης ύλης και της απαραίτητης τεχνολογίας παραγωγής των προϊόντων αυτών δεν είναι σημαντικά υψηλό, σε αντίθεση με το κόστος για την καθιέρωση του προϊόντος στην αγορά. Στη συγκεκριμένη αγορά, περισσότερο σημαντική είναι η επωνυμία και το σήμα του προϊόντος (π.χ. harpic) που έχει καθιερωθεί, παρά οι ιδιότητές του ή η τιμή του, η οποία δεν έχει μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ των επιχειρήσεων στα εν λόγω προϊόντα. Με δεδομένη την ούτω διαμορφωμένη στην αγορά θέση των ανταγωνιστών των ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ και ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ, που διαθέτουν τις ως άνω γνωστές επωνυμίες και σήματα, η γνωστοποιούμενη συγκέντρωση δεν αναμένεται να μεταβάλει και δη σημαντικά τις ήδη διαμορφωμένες ως άνω συνθήκες ανταγωνισμού στην αγορά αυτή και δη να δρομολογήσει υπέρ της απορροφούσας επιχειρήσεως τη δημιουργία δεσπόζουσας θέσης. Άλλωστε από κανένα στοιχείο του συλλεγέντος πραγματικού συνάγεται ότι από τη συγκέντρωση αυτή σε σημαντικό βαθμό θα επηρεασθούν δυσμενώς γενικότερα οι συνθήκες ανταγωνισμού στην αγορά αυτή.

ii. Αποφρακτικά σωληνώσεων

Η σχετική αγορά περιλαμβάνει προϊόντα που χρησιμοποιούνται για την απόφραξη των οικιακών σωληνώσεων. Στο χώρο αυτό η θέση της ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ, η οποία κατέχει μερίδιο της τάξης του 60% για το 1996, με βασικούς ανταγωνιστές την Johnson και την Εύρηκα Ελλάς, είναι ισχυρά. Η ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ δεν δραστηριοποιείται στη σχετική αγορά.

Στην εν λόγω αγορά η ΤΡΥΛΕΤ διαθέτει το ανωτέρω προϊόν από μακρού με το σήμα Tub-O-flo και μέσω της μακροχρόνιας και ιδιαίτερα επιτυχημένης διαφήμισης, έχει σχεδόν επιτύχει την ταύτιση του προϊόντος της με την ιδιότητα του αποφρακτικού σωληνώσεων. Η είσοδος στη σχετική αγορά κρίνεται εύκολη, καθ' όσον για την παραγωγή του προϊόντος αυτού δεν απαιτείται ιδιαίτερη τεχνολογική υποδομή. Με βάση αυτά τα δεδομένα η απορρόφηση της επιχειρήσεως αυτής από τον όμιλο ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ, που δεν έχει αναπτύξει, ως ελέχθη, ουδεμία δραστηριότητα στο χώρο αυτό, στον οποίο σημειωτέον η είσοδος των επιχειρήσεων είναι ευχερής λόγω του χαμηλού κόστους, δεν προέκυψε ότι αναμένεται, να επηρεάσει περαιτέρω τη σχετική αγορά και ειδικότερα δεν προέκυψε ότι η συγκέντρωση αυτή καθεαυτή θα ευνοεί ακόμη περισσότερο το συγκεκριμένο προϊόν.

iii. Λευκαντικά ρούχων

Στη σχετική αγορά ανήκουν τα προϊόντα σε υγρή μορφή ή σκόνη που χρησιμοποιούνται συμπληρωματικά προς τα απορρυπαντικά για το πλύσιμο των ρούχων και προορίζονται αποκλειστικά για την επιπλέον λεύκανση των ρούχων, δρώντας παράλληλα και μη υποκαθιστώντας το απορρυπαντικό. Στο χώρο αυτό, το κοινό μερίδιο αγοράς των ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ και ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ μόλις καλύπτει το 6% περίπου το 1997, (ΤΡΥΛΕΤ 3,9% & Γ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ 1,6%), ενώ κυρίαρχη θέση κατέχουν οι εταιρείες Εύρηκα (47,6%) και Procter & Gamble (27,5%). Η ζήτηση έχει παραμείνει σταθερή τα τελευταία χρόνια, ενώ πα-

ράλληλα ενδεικτικό είναι ότι το μέγεθος της αγοράς αυτής είναι αρκετά μεγάλο, ώστε, να αποτελεί κατ' αρχήν κίνητρο εισόδου νέων επιχειρήσεων. Οπωσδήποτε, όμως, η σχετική αγορά, ως έχει τώρα, κυριαρχείται από τις ως άνω επιχειρήσεις, οι οποίες διαθέτουν μεγάλα μερίδια αγοράς. Η δραστηριοποίηση, από την απορρόφηση της ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ από τον όμιλο ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ.,στην αγορά αυτή αναμένεται να εντείνει τον ανταγωνισμό.

iv. Εντομοκτόνα - Εντομοαπωθητικά

Στη σχετική αγορά περιλαμβάνονται τα εντομοκτόνα σε μορφή αερίου ή παγίδας, τα εντομοαπωθητικά σε μορφή υγρού, "ταμπλέτας" και "σπιράλ", καθώς και αυτά που καταπολεμούν το σκόρο. Συνολικά το ποσοστό των δύο εταιρειών, το οποίο στηρίζεται κυρίως στα καλά διαφημισμένα προϊόντα Teza και Pyrox της ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ προσεγγίζει το 14,6% το 1997. Η είσοδος στην αγορά αυτή είναι δύσκολη καθόσον από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η ζήτηση είναι πτωτική, ενώ παράλληλα οι διοικητικές διαδικασίες έγκρισης για την κυκλοφορία των προϊόντων αυτών στην αγορά είναι χρονοβόρες, τα προϊόντα αυτά είναι εποχικά και το κόστος εισόδου υψηλό, αφού απαιτείται ιδιαίτερα υψηλό κόστος έρευνας. Ετσι, η ως άνω συγκέντρωση αυτή καθ' αυτή σε αμελητέο βαθμό επηρεάζει τις διαμορφωθείσες ως ανωτέρω συνθήκες ανταγωνισμού στην αγορά αυτή. Αλλά μπορεί να αναφερθεί ότι ο όμιλος ΣΑΡΑΝΤΗ, ο οποίος διαθέτει και τη χρηματοοικονομική δύναμη και έχει ήδη προσπαθήσει να δραστηριοποιηθεί με δικό του προϊόν στην εν λόγω αγορά, βασίμως αναμένεται να συντελέσει στην ανάπτυξη περαιτέρω ανταγωνιστικών συνθηκών.

v. Αρωματικά - αποσμητικά χώρου

Στη σχετική αγορά περιλαμβάνονται τα προϊόντα που χρησιμοποιούνται για τον αρωματισμό εσωτερικών χώρων, όπου δραστηριοποιούνται με υψηλά μερίδια αγοράς πολυεθνικές επιχειρήσεις όπως οι S. C. Johnson, Inco, Reckitt & Colman, κ.λ.π.. Το ποσοστό που κατέχουν οι εταιρείες ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ και ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ δεν υπερβαίνει συνολικά το 8% περίπου (4% η ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ). Ως εκ τούτου από την υπό κρίση συγκέντρωση είναι προφανές ότι δεν πρόκειται να επηρεασθούν οι συνθήκες ανταγωνισμού.

vi. Αλουμινόχαρτο οικιακής χρήσης, διαφανείς μεμβράνες και πλαστικές σακούλες τροφίμων.

Ως προς την οριοθέτηση της αγοράς των προϊόντων αυτών θα πρέπει καταρχήν να λεχθούν τα εξής: Ναι μεν τα δύο πρώτα των ως άνω προϊόντων χρησιμοποιούνται, κυρίως για τη συντήρηση των τροφίμων εντός ψυγείου, ενώ το τρίτο (πλαστικές σακούλες) κυρίως για την μεταφορά τους εκτός αυτού. Αλλά μπορεί να υποστηριχθεί ότι υποκαθιστούν - εν μέρει - στη χρήση τους το ένα το άλλο, καίτοι κατά τη συνήθεια των συναλλαγών δεν θεωρούνται μάλλον προϊόντα πλήρως εναλλάξιμα, κατά τρόπο ώστε να εντάσσονται στην αυτή αγορά. Πράγματι, ενώ η χρήση αμφοτέρων μπορεί να εναλλάσσεται ως προς την συντήρηση των τροφίμων στο ψυγείο ή έξω από αυτό, εν τούτοις η χρήση ειδικότερα της διάφανους μεμβράνης, δεν κρίνεται πρόσφορος για την διατήρηση των τροφών σε θερμοκρασίες εκτός ψυγείου. Για το τρίτο εκ των ανωτέρω προϊόντων, για το οποίο αναμφισβήτητα η χρήση περιορίζεται κυρίως στη μεταφορά των τροφίμων εκτός ψυγείου, θα πρέπει να θεωρηθεί ότι σχηματίζει ίδια αγορά. Το γεγονός αυτό δεν αναιρείται εκ του ότι και το προϊόν αυτό διατίθενται και σε παρεμφερείς συσκευασίες, προς αυτές των άλλων προϊόντων και καταλαμβάνει τους ίδιους χώρους στα "ράφια" των καταστημάτων υπεραγορών (σούπερ - μάρκετς).

Περαιτέρω, στις σχετικές αγορές τόσον των δύο πρώτων ως άνω προϊόντων, όσο και στην αγορά ειδικότερα των πλαστικών σακουλών οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση εταιρείες κατέχουν ήδη ισχυρά θέση. Η απορροφούσα επιχείρηση ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ κατέχει μερίδιο αγοράς που ανήρχετο το έτος 1997 σε ποσοστό 56% (με τη χρήση του σήματος Sanitas Foil), ενώ το μερίδιο της απορροφούμενης δεν υπερβαίνει το ποσοστό του 2,9% (συνολικό κοινό μερίδιο αγοράς 58,9%). Όσον αφορά την αγορά της διαφανούς μεμβράνης η απορροφούσα κατέχει ήδη μερίδιο ανερχόμενο το 1997 στο 75%, ενώ το μερίδιο της απορροφούμενης το ίδιο έτος φθάνει σε ποσοστό το 3,2%. Τέλος στις πλαστικές σακούλες τροφίμων αντιστρέφεται το ποσοστό συμμετοχής των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στην ανωτέρω συγκέντρωση.

Έτσι παρά την κατ'αρχήν εμφανιζόμενη, ως έχουσα ήδη δεσπόζουσα θέση η ως άνω απορροφούσα επιχείρηση στις ανωτέρω αγορές του αλουμινόχαρτου οικιακής χρήσης (περίπου 56%), στις διαφανείς μεμβράνες (περίπου75%) και στις πλαστικές σακούλες (περίπου 33%), την θέση αυτή, δεν προκύπτει όμως ότι ενισχύει περαιτέρω και δη σημαντικά η συγχώνευσή της με την Τρύλετ ΑΒΕΕ. Πράγματι ειδικώς ως προς την αγορά του αλουμινόχαρτου, όπου ο ανωτέρω όμιλος Γρ. Σαράντης ΑΒΕΕ εμπλέκεται με την διάθεση αυτού δια μέσου της θυγατρικής της επιχείρησης Sanitas-Sanitas Α.Ε και με το σήμα SANITAS FOIL, το προϊόν αυτό είναι ήδη με το ανωτέρω σήμα, καθιερωμένο στην εγχώρια κατανάλωση και έχει σχεδόν εξαντλήσει τα περιθώρια ζήτησής του. Επομένως και στην αγορά αυτή δεν πρόκειται από τη συγκεκριμένη συγκέντρωση να επηρεαστεί η ανταγωνιστική δύναμη της απορροφούσης επιχειρήσεως έναντι των ανταγωνιστών αυτής. Και αυτό διότι, ως ανωτέρω έχει εκτεθεί, δεν προέκυψε από το πραγματικό, ότι αναμένεται εκ του λόγου αυτού περαιτέρω, αύξηση του μεριδίου, το οποίο έχει ήδη επιτευχθεί, με τη χρήση του ανωτέρω σήματος από την τελευταία (56%). Με άλλες λέξεις η επίδραση της συγκέντρωσης αυτής παραμένει ουδέτερη ως προς τη διακίνηση των προϊόντων SANITAS FOIL και SANITAS WRAP. Ειδικά για τα ως άνω δύο προϊόντα, τα ιδιαιτέρως μικρά ποσοστά μεριδίων που διαθέτει η ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ (2,9% με το αλουμινόχαρτο FINO FOIL και 3,2% με τις μεμβράνες FINO WRAP) θα αφήσουν εντελώς ανεπηρέαστη την ισχύ των εν λόγω προϊόντων του ομίλου επιχειρήσεων ΣΑΡΑΝΤΗ. Κατά συνέπεια η υπό κρίση συγκέντρωση, δεν οδηγεί σε περαιτέρω ενίσχυση της ήδη υψηλής θέσης που κατέχει στις αγορές αυτές η απορροφούσα επιχείρηση και δη από την άποψη διαμορφώσεως της τιμής διάθεσης των προϊόντων αυτών, καθόσον η ελαστικότητα ζητήσεως αυτών, βασίμως θα προκαλέσει σε περιπτώσεις αυξήσεως της τιμής των, στροφή του καταναλωτικού κοινού στην χρήση άλλων σκευών συντήρησης και μεταφοράς τροφίμων που μπορούν να θεωρηθούν ως εναλλάξιμα, όπως είναι τα διαρκή πλαστικά και υάλινα δοχεία τοποθέτησης τροφίμων κ.λ.π. Πέραν αυτού, τοιαύτη απόπειρα ελέγχου της αγοράς με μονομερή πρωτοβουλία επηρεασμού αύξησης των τιμών διάθεσης των προϊόντων αυτών, θα προκαλέσει, την είσοδο νέων ανταγωνιστών στις συγκεκριμένες αγορές, πράγμα το οποίο και επιβεβαιώνεται από την πρόσφατη δραστηριοποίηση της επιχείρησης

ΕΣΤΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΕ, η οποία, χωρίς μάλιστα και να συντρέχει ο ανωτέρω λόγος, σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, παρά την ήδη ισχυράν θέση στις αγορές αυτές της απορροφούσης, κατέλαβε ήδη μερίδιο 3% της αγοράς στις διαφανείς μεμβράνες.

Όσον αφορά ειδικότερα την αγορά των πλαστικών σακουλών τροφίμων, η απορροφούμενη επιχείρηση ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ, όντως διαθέτει ένα μεγάλο μερίδιο αγοράς με το σήμα FINO (43,2% το 1997). Αλλά τούτο ήδη έχει εμφανίσει κάμψη (51% το 1995 και 46,4% το 1996), γεγονός που αποδεικνύει καταρχήν τη δυνατότητα διείσδυσης στη συγκεκριμένη αγορά εν δυνάμει ανταγωνιστών (χαρακτηριστική είναι η θέση που έχει ως ανωτέρω εξετάσθηκε η SANITAS - SANITAS ΑΕ στην αγορά αυτή). Ως εκ τούτου, δεν δύναται βάσιμα να υποστηριχθεί ότι και στην αγορά αυτή, μετά την πραγματοποιούμενη συγκέντρωση μεταβάλλονται δραστικά οι συνθήκες ανταγωνισμού και όσον αφορά και τη διακίνηση του προϊόντος αυτού όπως έχουν ήδη αυτές διαμορφωθεί προ της συγχωνεύσεως. Σαν κατακλείδα των ανωτέρω, ενώ γενικότερα η συγχώνευση των ανωτέρω επιχειρήσεων δεν εμφανίζεται ότι ενισχύει αυτή καθεαυτή σημαντικώς την ήδη διαμορφωθείσα στα πλαίσια της εθνικής αγοράς δεσπόζουσα θέση κάθε μιας των επιχειρήσεων αυτών στα προεκτεθέντα προϊόντα, εν πάση περιπτώση, εν όψει και του γεγονότος ότι στις προαναφερθείσες αγορές δραστηριοποιούνται πολυεθνικοί όμιλοι με ισχυρή οικονομική δύναμη και με τη δυνατότητα διαθέσεως ομοίων ή ομοειδών προϊόντων προς τα ανωτέρω διακινούμενα από τις συμμετέχουσες στην συγκέντρωση αυτήν επιχειρήσεις δεν αποτελεί εμπόδιο οπωσδήποτε η είσοδος νέων επιχειρήσεων στην αγορά. Χαρακτηριστική είναι, ως ελέχθει ήδη, η είσοδος στην εθνική αγορά της επιχείρησης με την επωνυμία ΕΣΤΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΕ, που είναι θυγατρική πολυεθνικής αλλοδαπής επιχείρησης.

ix. Πλαστικές Παγοκυψέλες

Οι πλαστικές παγοκυψέλες μιας χρήσεως τέλος χρησιμοποιούνται κατά τον ίδιο τρόπο με τις παγοθήκες που υπάρχουν σε μόνιμη βάση στα ψυγεία των καταναλωτών. Σε αυτή την αγορά η ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ με το σήμα SANITAS έχει επιτύχει να αποκτήσει μερίδιο 65% η δε απορροφούμενη επιχείρηση κατέχει μερίδιο 7% περίπου. Με την υπό κρίση συγκέντρωση το συνολικό ποσοστό του ομίλου ΣΑΡΑΝΤΗΣ θα ανέλθει στο 73,5%. Στην αγορά αυτή δραστηριοποιείται και η ανωτέρω επιχείρηση ΕΣΤΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΕ, η οποία πρόσφατα εισήλθε σ' αυτή και ήδη κατέχει ποσοστό 2%. Η σχετική αγορά κρίνεται ότι είναι μικρή και ακόμα βρίσκεται υπό διαμόρφωση, ενώ τα σημαντικά ποσοστά του ομίλου ΣΑΡΑΝΤΗ βασίζονται και πάλι αποκλειστικά στο ανωτέρω σήμα SANITAS. Κανένα δε στοιχείο εκ του συγκεντρωθέντος πραγματικού υλικού είναι δηλωτικό ότι η αποφασιζόμενη συγκέντρωση στην εν λόγω αγορά θα αποτελέσει αιτία περαιτέρω περιορισμού και δη του εν δυνάμει ανταγωνισμού. Τόσο μάλλον όσο δεν αναμένεται αύξηση του μεριδίου που ήδη κατέχουν οι υπό συγκέντρωση επιχειρήσεις. Ενίσχυση της ήδη υφιστάμενης δεσπόζουσας θέσης της απορροφούσας δεν αναμένεται, όπως αυτό προκύπτει και από την είσοδο στην αγορά αυτή της ανωτέρω επιχείρησης με τον διακριτικό τίτλο ΕΣΤΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΕ. Επομένως, και για το προϊόν αυτό δεν αναμένεται ουσιώδης περιορισμός του ανταγωνισμού.

4. Κατ' ακολουθία πάντων των ανωτέρω η υπό κρίση συγκέντρωση πληροί τις προϋποθέσεις υποχρεωτικής προηγούμενης γνωστοποίησης του νόμου. Δοθέντος όμως ότι η συγκέντρωση αυτή αποφασίζεται με τη συγχώνευση δύο ανωνύμων εταιρειών με απορρόφηση της μιας (ΤΡΥΛΕΤ) από την άλλη (ΣΑΡΑΝΤΗΣ), αύτη υποβάλλεται εις την ρύθμιση η οποία προβλέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 64επ. του ν.2190/20 περί ανωνύμων εταιρειών. Έτσι για το σχέδιο της σχετικής συμβάσεως συγχωνεύσεως που υπεγράφη από τα Διοικητικά Συμβούλια των δύο εταιρειών στις 9.2.1998 και γνωστοποιήθηκε στη Γραμματεία της Επιτροπής στις 27.2.1998, δεν έχει μέχρι της τελευταίας ως άνω ημερομηνίας περατωθεί η διαδικασία εγκρίσεως αυτού, ούτε έχει αρχίσει η ακολουθούσα την ως άνω διαδικασία τοιαύτη πραγματοποιήσεως της συγκεντρώσεως. Κατ' ακολουθία, η Επιτροπή κρίνει ότι η σχετική γνωστοποίηση πραγματοποιήθηκε εμπρόθεσμα, αφού η συγκεκριμένη συγκέντρωση δεν συντελείται με την υπογραφή του σχεδίου συμβάσεως κατ' άρθρο 64επ του ν.2190/20 αλλά με την λήψη αποφάσεων των Γενικών Συνελεύσεων των αντίστοιχων εταιρειών επί του σχεδίου σύμφωνα με τα άρθρα 72επ του ιδίου ως άνω νόμου. Άρα δεν έχει αρχίσει τρέχουσα η οριζόμενη από το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, χρονική περίοδος των 10 εργασίμων ημερών από τη σύναψη της σχετικής συμφωνίας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαπιστώνει ότι: α) δεν συντρέχει λόγος απαγόρευσης της συγκέντρωσης που επήλθε με την απορρόφηση της ανώνυμης εταιρείας ΤΡΥΛΕΤ ΑΒΕΕ από την ανώνυμη ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ.

β) Κρίνει ότι η κριθείσα συγκέντρωση γνωστοποιήθηκε εμπρόθεσμα και δεν επιβάλλει πρόστιμο.

Η απόφαση εκδόθηκε την 13η Μαΐου 1998.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος	Η Γραμματέας
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ	ΕΛΕΝΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘΜ. 118 / 1998 (2)

Προηγούμενη γνωστοποίηση της συγκέντρωσης των επιχειρήσεων LOWE INTERNATIONAL HOLDINGS BV και ΑΛΕΚΤΩΡ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ - Γ.Π. ΘΕΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γ.Γ. Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, την 7η Απριλίου 1998, ημέρα Τρίτη και ώρα 12.30 μ.μ. με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Μιχαήλ Φράγκος, αναπληρωματικό μέλος, κωλυομένου του Νικολάου Παραθύρα,

Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Χαρίλαος Χάρακας,

Αντώνιος Μέγγουλης, αναπληρωματικό μέλος, κωλυομένου του Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου,

Μελίνα Μουζουράκη,

Ιωάννης Κατσουλάκος.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα -Μαρία Ταραμπίκου.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν η προηγούμενη γνωστοποίηση της συγκέντρωσης των επιχειρήσεων LOWE INTERNATIONAL HOLDINGS BV και ΑΛΕΚΤΩΡ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ - Γ.Π. ΘΕΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστη η εταιρεία LOWE INTERNATIONAL HOLDINGS BV, δια της πληρεξουσίας της δικηγόρου, Αϊντας Οικονόμου και η εταιρεία ΑΛΕΚΤΩΡ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ - Γ.Π. ΘΕΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε. δια του πληρεξουσίου της δικηγόρου, Δημητρίου Εμβαλωμένου.

Στην αρχή της συζήτησης το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας της Επιτροπής, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας και πρότεινε τη μη απαγόρευση της υπό κρίση συγκέντρωσης, δεδομένου ότι δεν αναμένεται να έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά.

Στη συνέχεια, το λόγο έλαβαν οι ανωτέρω πληρεξούσιοι δικηγόροι, οι οποίοι ανέπτυξαν τις απόψεις των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν την έγκριση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης.

Με την περάτωση της ακροαματικής διαδικασίας, τα ενδιαφερόμενα μέρη απεχώρησαν της αιθούσης και η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνδιασκέφθηκε και, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικώς, οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

Στις 23.12.1997 υπογράφηκε μεταξύ της εταιρείας με την επωνυμία LOWE INTERNATIONAL HOLDINGS BV (εφεξής LOWE), που είναι Ολλανδική κεφαλαιουχική εταιρεία και εδρεύει στο Αμστερνταμ και των Γεωργίου και Παναγιώτη Θεοφιλόπουλου, που κατείχαν το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας με την επωνυμία ΑΛΕΚΤΩΡ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ - Γ.Π. ΘΕΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε. (εφεξής ΑΛΕΚΤΩΡ), με την οποία οι δεύτεροι πώλησαν στην πρώτη, υπό την αναβλητική αίρεση της προηγούμενης έγκρισης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, 4.000 μετοχές της εταιρείας τους, οι οποίες αντιστοιχούν στο 40% του μετοχικού κεφαλαίου της, ενώ, περαιτέρω, παραχώρησαν στην πρώτη πρώτο και στη συνέχεια δεύτερο δικαίωμα προαίρεσης για την αγορά ποσοστού 11% και 49% του μετοχικού κεφαλαίου της, ΑΛΕΚΤΩΡ, πριν από την 1.1.2010 και μετά την 31.12.2003 του δεύτερου ποσοστού. Εξ' άλλου, με το προσηρτημένο στην άνω σύμβαση παράρτημα με το τίτλο "Συμφωνία μετόχων και δικαιωμάτων προαίρεσης" παρέχονται, από της ισχύος της συμβάσεως, δικαιώματα αρνησικυρίας στην αγοράστρια επί σημαντικών αποφάσεων αυτής, της οποίας η επωνυμία θα τροποποιηθεί σε "LOWE - ΑΛΕΚΤΩΡ".

Η αγοράστρια επιχείρηση, η οποία είναι εταιρεία συμμετοχών σε διαφημιστικές επιχειρήσεις, ελέγχεται από την Αμερικανική εταιρεία με την επωνυμία THE INTERPUBLIC GROUP OF COMPANIES INC (εφεξής I.P.G.), η οποία δραστηριοποιείται, μέσω πολυεθνικού ομίλου επιχειρήσεων, παγκοσμίως, κυρίως στον τομέα της παροχής διαφημιστικών υπηρεσιών κάθε φύσης, της παροχής υπηρεσιών αγοράς χώρου και χρόνου, της παροχής υπηρεσιών δημοσίων σχέσεων, συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα αγοράς και προώθησης πωλήσεων, καθώς και σε πλήθος άλλων συμπληρωματικών δραστηριοτήτων υποστήριξης των ανωτέρω κυρίων δραστηριοτήτων. Ειδικότερα η δραστηριοποίησή της στην Ελλάδα πραγματοποιείται μέσω των (αμέσων ή εμμέσων) θυγατρικών εταιρειών της 1) McCANN-ERICKSON ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, 2) UNIVERSAL MEDIA ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ ΑΕ, 3) AMMIRATI PURIS LINTAS ΑΝΩΝΥΜΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, 4) INITIATIVE MEDIA ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, 5) INTERNATIONAL MEDIA ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΙ 6) SPRINT ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ ΑΕ. Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της IPG κατά το έτος 1996 υπερέβη τα 16 δις ECU, ενώ ο αντίστοιχος στην Ελλάδα των άνω θυγατρικών εταιρειών της, υπερέβη το σε δραχμές ισόποσο των 100 εκατομ. ECU.

Η εταιρεία ΑΛΕΚΤΩΡ, που είναι Ελληνική, δραστηριοποιείται κυρίως στην αγορά παροχής διαφημιστικών υπηρεσιών και δευτερευόντως στην αγορά παροχής υπηρεσιών δημοσίων σχέσεων και υπηρεσιών προγραμματισμού και χρήσεως (booking) χώρου και χρόνου, με κύκλο εργασιών (παγκόσμιο και εθνικό), κατά το έτος 1996, που υπερβαίνει το σε δραχμές ισόποσο των 6 εκατομ. ECU.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προαναφερθείσα συναλλαγή αποτελεί οριζόντια συγκέντρωση, κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 2 εδαφ. β' του ν.703/77, όπως ισχύει, αφού με αυτή η εταιρεία LOWE και εμμέσως η I.P.G. και πριν από την πραγματοποίηση των προαναφερθέντων, παρόλο που θα έχει τη μειοψηφία (40%) στο μετοχικό κεφάλαιο της ΑΛΕΚΤΩΡ, θα έχει δικαίωμα αρνησικυρίας επί σημαντικών αποφάσεων αυτής, που ούτω δημιουργείται καθεστώς κοινού ελέγχου με τους συμβαλλομένους Γεώργιο και Παναγιώτη Θεοφιλόπουλο. Η εν λόγω δε συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση, που πραγματοποιήθηκε στην προκειμένη περίπτωση εμπροθέσμως, δεδομένου ότι καλύπτεται η μία από τις δύο προϋποθέσεις που ορίζει η διάταξη του άρθρου 4β παρ. 1 του άνω νόμου και δη η προϋπόθεση του κύκλου εργασιών όλων των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και κάθε μιας από αυτές στην εθνική αγορά, που στην προκειμένη περίπτωση υπερβαίνει τα οριζόμενα ελάχιστα όρια των 50.000.000 και 5.000.000 ECU αντιστοίχως.

Εξ' άλλου, από τα προαναφερθέντα αποδεικτικά μέσα προέκυψαν περαιτέρω και τα εξής:

Στην, κατά το άρθρο 4 παρ. 1 εδ. α' του άνω νόμου, σχετική αγορά που αφορά η εξεταζομένη συγκέντρωση και που είναι γενικώς η διαφήμιση, περιλαμβάνονται ειδικότερα και κατά κύριο λόγο οι επί μέρους σχετικές αγορές : α) της παροχής διαφημιστικών υπηρεσιών, β) της παροχής υπηρεσιών δημοσίων σχέσεων και γ) της παροχής υπηρεσιών προγραμματισμού και χρήσεως (booking) χώρου και χρόνου. Σε όλες τις εν λόγω επί μέρους σχετικές αγορές η εταιρεία ΑΛΕΚΤΩΡ συγκεντρώνει μερίδιο σε συνολικό ποσοστό 0,5%, ενώ η I.P.G. δραστηριοποιείται 1) στην πρώτη μέσω των προαναφερθεισών 1ης, 3ης και 6ης θυγατρικών εταιρειών της και 2) στην τρίτη, μέσω των προαναφερθεισών λοιπών τριών θυγατρικών εταιρειών της, συγκεντρώνουσα μερίδια από ποσοστά 5,81%-6,3% και 6,04%-6,1%, αντιστοίχως. Στην άνω σχετική αγορά δραστηριοποιείται μεγάλος αριθμός άλλων εταιρειών (περίπου 200), από τις οποίες οι 42 είναι μέλη της Ένωσης Διαφημιστικών Εταιρειών Ελλάδος (Ε.Δ.Ε.Ε.), οι περισ-

σότερες από τις οποίες ανήκουν σε πολυεθνικούς ομίλους. Η αγορά αυτή, που εμφανίζει τάσεις κορεσμού, είναι έντονα ανταγωνιστική και δεν υπάρχουν νομικά ή οικονομικά εμπόδια για την είσοδο σ' αυτή και άλλων ανταγωνιστών, εκτός από τους όρους που ανάγονται στην ίδρυση των σχετικών εταιρειών, με τη νομική μορφή με την οποία συνήθως λειτουργούν.

Από τα δεδομένα αυτά η κρινόμενη συγκέντρωση δεν πρόκειται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό, σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των άνω υπηρεσιών στις οποίες δραστηριοποιούνται οι προαναφερθείσες εταιρείες, τμήμα της, ούτε υπάρχει περίπτωση δημιουργίας ή ενίσχυσης δεσπόζουσας θέσης και συνεπώς δεν συντρέχει, κατ' αρχάς, νόμιμη περίπτωση για να απαγορευθεί κατά το άρθρο 4 παρ. 1γ του ανωτέρω νόμου.

Εξ' άλλου, ο αναφερόμενος στη σύμβαση εξαγοράς όρος τριετούς μη ανταγωνισμού είναι αναγκαίος για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και συνδέεται άμεσα με το κύριο αντικείμενό της και έτσι δεν αντιτίθεται στη σχετική ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανταγωνισμού.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος για την απαγόρευση της αναφερόμενης στο σκεπτικό συγκέντρωσης.

Η απόφαση εκδόθηκε την 15η Μαΐου 1998.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος	Η Γραμματέας
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ	ΑΛ.-ΜΑΡΙΑ ΤΑΡΑΜΠΙΚΟΥ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 127 / 1998 (3)

Η από 23.3.1998 αίτηση ασφαλιστικών μέτρων της Υπουργού Ανάπτυξης κατά είκοσι επιχειρήσεων, για παράβαση των διατάξεων των άρθρων 1, 2 και 2α του ν. 703/77, όπως ισχύει.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ.Εμπορίου) την 24η Μαρτίου 1998, ημέρα Τρίτη ... ώρα 18.30, με την εξής σύνθεση :

..ρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος.

Μέλη: Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Νικόλαος Παραθύρας,

Κων/νος Ηλιόπουλος,

Γεώργιος Τριανταφυλλάκης, κωλυομένου του τακτικού μέλους, Λεωνίδα Νικολούζου &

Δημήτριος Τζουγανάτος.

Γραμματέας: Ελένη Βασιλειάδου, κωλυομένης της τακτικής Αλεξάνδρας Μαρίας Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν παρευρέθησαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της συνεδριάσεως ήταν η από 23.3.1998 αίτηση ασφαλιστικών μέτρων της Υπουργού Ανάπτυξης κατά των επιχειρήσεων 1. "ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡ.", 2. "ΚΩΤΣΑΔΑΜ ΚΩΝ/ΝΟΣ", 3. "ΜΠΑΤΑΓΙΑΝΝΗΣ &ΣΙΑ Ο.Ε.", 4. "ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΔΗΜ.", 5. "ΑΦΟΙ Γ. ΑΝΤΩΝΑΤΟΥ Ο.Ε", 6. " Ν. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.", 7. "ΑΘΗΝΑ 2Π ΑΕ", 8. "ΣΠΥΡΟΔΗΜΗΤΡΗΣ Ν. ΔΗΜΟΥΛΑΣ ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΑΛΙΕΙΑ ΚΑΛΥΨΩ", 9. "ΑΦΟΙ ΛΙΑΝΟΥ ΑΕΒΕ", 10. "ΚΛΟΥΔΑΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ", 11. "ΒΙΟΖΕΝ ΑΒΕΕ", 12. "ΙΠΠΟΜΑΡ ΕΠΕ", 13. "Μ. ΚΑΛΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε." , 14. "ΚΟΝΤΟΒΕΡΟΣ ΑΕΒΕ", 15. "ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΕ", 16. "ΜΑΡΓΕΛΟΣ Α.Ε.", 17. "Π. ΑΣΩΝΙΤΗΣ & ΥΙΟΙ ΑΕ", 18. "ΑΙΝΟΣ ΑΕΒΕ", 19. "ΤΟ ΕΝΑ ΕΠΕ", 20. "ΤΟ ΕΝΑ ΑΕ", για παράβαση των διατάξεων των άρθρων 1, 2 και 2α του ν. 703/77, όπως ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν: α) Για την Υπουργό Ανάπτυξης ο πληρεξούσιος Δικαστικός Αντιπρόσωπος ΝΣΚ, Κων/νος Βαρδακαστάνης και

β) Για τα καταγγελλόμενα μέρη: 1) για την επιχείρηση "ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡ.", ο Χαράλαμπος Λαδόπουλος μετά της πληρεξούσιας δικήγορου Χρυσούλας Τσουκαλά, 3) για την επιχείρηση "ΚΩΤΣΑΔΑΜ ΚΩΝ/ΝΟΣ", ο ίδιος Κωτσαδάμ Κων/νος, 4) για την εταιρία "ΜΠΑΤΑΓΙΑΝΝΗΣ &ΣΙΑ Ο.Ε.", ο ομόρυθμος εταίρος κ. Μπαταγιάννης Απόστολος, 5) για την εταιρία "ΑΦΟΙ Γ. ΑΝΤΩΝΑΤΟΥ Ο.Ε", η ομόρυθμη εταίρος Αντωνάτου Χρυσούλα μετά της πληρεξούσιας δικηγόρου Παρασκευής Παπαχρήστου (ΑΜ 8809), 6) για την εταιρία " Ν. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.", ο ομόρυθμος εταίρος Νικ. Αρβανίτης, 7) για την εταιρία "ΑΘΗΝΑ 2Π ΑΕ" , διά της πληρεξουσίας δικηγόρου της εταιρίας Ειρήνης Στάμου-Βρεττού (ΑΜ 1686), 8) για την εταιρία "ΣΠΥΡΟΔΗΜΗΤΡΗΣ Ν. ΔΗΜΟΥΛΑΣ ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΑΛΙΕΙΑ ΚΑΛΥΨΩ", οι εκπρόσωποι της εταιρίας Νικόλαος και Λευκή Δημουλά, 9) για την εταιρία "ΑΦΟΙ ΛΙΑΝΟΥ ΑΕΒΕ", δια του πληρεξούσιου δικηγόρου Κων/νου Χασομέρη (ΑΜ 13145), 10) για την επιχείρηση "ΚΛΟΥΔΑΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ", ο ίδιος , 11) για την εταιρία "ΒΙΟΖΕΝ ΑΒΕΕ", ο Πρόεδρος και Δ/νων Σύμβουλος αυτής, Δημήτριος Τρίμπος, , 12) για την εταιρία "ΙΠΠΟΜΑΡ ΕΠΕ", ο μέτοχος της εταιρίας Αθάνασιος Αμαξόπουλος μετά του πληρεξούσιου δικηγόρου Χρήστου Πολιτικού, 13) για την εταιρία "Μ. ΚΑΛΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.", ο ετερόρυθμος εταίρος Μιχαήλ Κάλος, 14) για την εταιρία "ΚΟΝΤΟΒΕΡΟΣ ΑΕΒΕ" ο Πρόεδρος της εταιρίας Κ. Κοντόβερος μετά του πληρεξούσιου δικηγόρου Κων/νου Χασομέρη, 15) για την εταιρία "ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΕ", ο Δ/νων Σύμβουλος αυτής Δημ. Τσάμης μετά του πληρεξούσιου δικηγόρου Χρήστου Πολιτικού, 16) για την εταιρία "ΜΑΡΓΕΛΟΣ Α.Ε.", ο Δ/νων Σύμβουλος αυτής Γεώργιος Κλωσσάς μετά του πληρεξούσιου δικηγόρου Χρήστου Πολιτικού, 17) για την εταιρία "Π. ΑΣΩΝΙΤΗΣ & ΥΙΟΙ ΑΕ", ο Δ/νων Σύμβουλος αυτής Πολύδωρος Ασωνίτης μετά του πληρεξούσιου δικηγόρου Χρήστου Πολιτικού, 18) για την εταιρία "ΑΙΝΟΣ ΑΕΒΕ", ο Πρόεδρος του Δ.Σ. Κ. Τρίτσης μετά του πληρεξούσιου δικηγόρου Χρήστου Πολιτικού, 19) για την εταιρία "ΤΟ ΕΝΑ ΕΠΕ" ο Δ/νων Σύμβουλος αυτής Αντώνιος Πατεράκης και 20) για την εταιρία "ΤΟ ΕΝΑ ΑΕ" ο Διαχειριστής αυτής Αντώνιος Πατεράκης. Στη συνεδρίαση δεν παρέστη μολονότι κλητεύθηκε η επιχείρηση "ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΔΗΜ".

Στην αρχή της συζήτησης το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε την έγγραφη εισήγηση της Υπηρεσίας και πρότεινε α) όπως οι εταιρίες παύσουν τις παραβάσεις, β) όπως επιβληθεί πρόστιμο στις επιχειρήσεις με νούμερο 7,9,12 και 14, 5.000.000 δρχ. για τις παραβάσεις των άρθρων 1,2 και 2α του ν. 703/77, όπως ισχύει και από 1.000.000 δρχ. στις υπόλοιπες και γ) να υποχρεωθούν οι καταγγελλόμενες να διαθέτουν τα προϊόντα τους στην προτέρα τιμή μέχρι την εξάντληση των αποθεμάτων τους καθώς και να απειληθεί καθ' όλων των εταιριών χρηματική ποινή δρχ. 500.000 για κάθε ημέρα μη συμμόρφωσης.

Στη συνέχεια έλαβαν το λόγο οι εκπρόσωποι αμφοτέρων των μερών, οι οποίοι ανέπτυξαν τις απόψεις του και έδωσαν πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 6 Απριλίου 1998, στην ως άνω αίθουσα 611, κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικώς, τα μέρη κατά τη συζήτηση της υποθέσεως καθώς και τα υποβληθέντα υπομνήματα,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

Ι. Σύμφωνα με την από 23-3-1998 αίτηση ασφαλιστικών μέτρων της Υπουργού Ανάπτυξης κατά είκοσι επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην εμπορία κατεψυγμένων τροφίμων, οι καθών επιχειρήσεις αύξησαν αιφνίδια, ταυτόχρονα και ομοιόμορφα τις τιμές διάθεσης των προϊόντων τους. Η αύξηση αυτή πραγματοποιήθηκε, κατά την κρινόμενη αίτηση, προκειμένου να επιτύχουν οι είκοσι (20) αυτές επιχειρήσεις οικονομικά πλεονεκτήματα, με την επιβολή αυθαιρέτων και αδικαιολογήτων αναπροσαρμογών των τιμών τους προς τα πάνω την επομένη της διόρθωσης της συναλλαγματικής ισοτιμίας της δραχμής (υποτίμησης).

Η συμπεριφορά αυτή των καθών επιχειρήσεων είναι αποτέλεσμα, σύμφωνα με την ανωτέρω αίτηση, της συνειδητής επιδίωξής τους για συντονισμό της δράσης τους, που διευκολύνετο από τη συστέγαση αρκετών από αυτές και γι'αυτό αποτελεί εναρμονισμένη πρακτική που έχει ως αποτέλεσμα την παρακώλυση του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά των κατεψυγμένων τροφίμων, στην οποία επιπλέον δεκατέσσερις από τις καταγγελλόμενες επιχειρήσεις μεταξύ των οποίων και οι "ΑΘΗΝΑ-2Π ΑΕ", "ΑΦΟΙ ΛΙΑΝΟΥ ΑΕΒΕ", "ΙΠΠΟΜΑΡ ΕΠΕ" και "ΚΟΝΤΟΒΕΡΟΣ ΑΕΒΕ" που ελέγχουν το χώρο των ψυκτικών θαλάμων, διατηρούν συλλογική δεσπόζουσα θέση. Τη θέση τους αυτή, σύμφωνα πάντα με την αίτηση της Υπουργού Ανάπτυξης, καταχρώνται οι ανωτέρω επιχειρήσεις εκμεταλλευόμενες τη σχέση οικονομικής εξάρτησης στην οποία βρίσκονται έναντι αυτών οι έμποροι λιανικής που δεν διαθέτουν άλλες ισοδύναμες εναλλακτικές πηγές προμήθειας κατεψυγμένων προϊόντων στην περιοχή της Αττικής.

Όπως προέκυψε από τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατά τη διενεργηθείσα έρευνα της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, από την ενώπιον της Επιτροπής συζήτηση της 2.3.1998 και από τα προσαχθέντα αποδεικτικά μέσα, οι καθών στην αίτηση επιχειρήσεις προέβησαν πράγματι σε ταυτόχρονες και σχεδόν ομοιόμορφες αυξήσεις των τιμών τους, ύψους 5-14% αμέσως μετά την αναπροσαρμογή της ισοτιμίας της δραχμής.

Η συμπεριφορά αυτή των καθών επιχειρήσεων μπορεί να θεωρηθεί ότι περιορίζει τον ανταγωνισμό, εφόσον πιθανολογηθεί ότι ήταν αποτέλεσμα είτε συμφωνίας εναρμονισμένης πρακτικής κατά το άρθρο 1 ν. 703/77, είτε καταχρηστικής εκμετάλλευσης δεσπόζουσας θέσης σχέσης οικονομικής εξάρτησης κατά τα άρθρα 2 και 2α του ν. 703/77.

Με αυτήν την έννοια η ταυτόχρονη και σχεδόν ομοιόμορφη αύξηση από όλες τις καθών επιχειρήσεις των τιμών των κατεψυγμένων τροφίμων την επομένη της υποτίμησης - χωρίς μάλιστα να υπάρχει ακόμη διαφοροποίηση στο κόστος τους, δεδομένου ότι υπήρχαν ικανά αποθέματα στα ψυγεία τους - προσκρούει στο άρθρο 1 ν. 703/77, εφόσον στηρίζεται σε συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική.

Επειδή οποιαδήποτε συμφωνία μεταξύ των καθών επιχειρήσεων δεν αποδείχθηκε, πρέπει να εξετασθεί αν η ταυτόχρονη και σχεδόν ομοιόμορφη αύξηση των τιμών ήταν συνέπεια ενσυνείδητου συντονισμού της εμπορικής δραστηριότητάς τους.

Στο σημείο αυτό οι καθών ισχυρίζονται ότι οι αυξήσεις τιμών ήσαν αντανακλαστικές και μιμητικές αντιδράσεις του συνόλου της αγοράς και όχι μόνον των καθών, μετά την αιφνιδιαστική αναπροσαρμογή της ισοτιμίας της δραχμής προς τα αλλοδαπά νομίσματα, οι οποίες δεν πηγάζουν από οιασδήποτε μορφής συνεννόησης μεταξύ τους, αλλά εκπορεύονται από τις κατά περίπτωση εκτιμήσεις των διαφορετικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει κάθε επιχειρήσεις. Επισημαίνουν μάλιστα οι καθών ότι είναι αδύνατο κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας εμπορικές επιχειρήσεις με διαφορετικό όχι μόνον κοστολόγιο και πελατολόγιο αλλά και αντικείμενο, να συμφωνήσουν και να συμπέσουν σε ομοιόμορφη πρακτική τιμολόγησης ανόμοιων προϊόντων (εμπόριο τυροκομικών, λαχανικών, πουλερικών, κρεάτων, κατεψυγμένων γευμάτων).

ΙΙ. Εναρμονισμένη πρακτική στοιχειοθετείται αν μπορεί να πιθανολογηθεί ότι μια συγκεκριμένη συμπεριφορά (π.χ. αύξηση των τιμών) δεν είναι αποτέλεσμα αυτόνομης επιχειρηματικής πρακτικής που προσανατολίζεται σε νέες οικονομικές συνθήκες, αλλά συνέπεια μιας καθ'οιονδήποτε τρόπο συντελούμενης συνεννόησης με άλλες επιχειρήσεις.

Συνεννόηση συνιστά ο συντονισμός των σχεδίων δράσης των επιχειρήσεων που δεν φθάνει στο επίπεδο μιας συμφωνίας. Δικαιοπρακτική σύμπτωση των δηλώσεων βουλήσεων δεν απαιτείται. Η συμπεριφορά των επιχειρήσεων δεν πρέπει οπωσδήποτε να έχει προκαθορισθεί. Είναι αναγκαίο όμως να υφίσταται ένα mimimum αμοιβαίας επαφής. Οι συμμετέχοντες πρέπει κατά κάποιο τρόπο να έχουν συνεννοηθεί ή έστω αλληλοενημερωθεί ως προς τις προθέσεις τους. Γι' αυτό αρκεί ήδη και μία άλλη προσέγγιση με στόχο να πληροφορηθούν τα μέλη τη μελλοντική τους συμπεριφορά ή έστω να αφήσουν τους άλλους να σχηματίσουν μια εικόνα για την επιχειρηματική πολιτική που πρόκειται να ακολουθήσουν.

Τι είδους μέσα θα χρησιμοποιηθούν είναι αδιάφορο. Συνήθως θα πρόκειται για απευθείας επαφές μεταξύ των επιχειρήσεων, συμμετοχή σε συναντήσεις, ενημέρωση για πρωτοβουλίες στον τομέα των τιμών, τηλεφωνική πληροφόρηση. Τίποτα όμως από αυτά δεν είναι αναγκαίο. Ακόμη και έμμεσες επαφές, μέσω ενός πληροφοριοδότη, που μπορεί να ανήκει κάλλιστα και στην άλλη πλευρά της αγοράς, αρκεί.

Αποφασιστικό είναι, αν η προσέγγιση αίρει ή μειώνει το συνδεόμενο με την αυτόνομη λήψη αποφάσεων επιχειρηματικό κίνδυνο. Σε εξαιρετικές μάλιστα περιπτώσεις η εναρμόνιση μπορεί να συντελεσθεί και με την απλή δημόσια ανακοίνωση για αλλαγές στην τιμολογιακή πολιτική, όταν από το σύνολο των συνθηκών προκύπτει χωρίς αμφιβολία, ότι οι ανακοινώσεις αποσκοπούν στην αμοιβαία συνεννόηση και όχι μόνον στην πληροφόρηση των πελατών.

Αρκεί η μη οριστική συμφωνία, η αμοιβαία πληροφόρηση για τη μελλοντική συμπεριφορά, έτσι ώστε ο καθένας

να μπορεί να ρυθμίσει τη συναλλακτική πολιτική με τη βεβαιότητα ότι οι ανταγωνιστές θα συμπεριφερθούν ανάλογα.

Κάθε επιχείρηση πρέπει να καθορίζει αυτόνομα ποιά πολιτική θα ασκήσει στην αγορά και με ποιά μέσα θα την επιβάλλει. Η αυτονομία αυτή ευρίσκεται σε πλήρη αντίθεση σε κάθε άμεση ή έμμεση προσέγγιση μεταξύ των επιχειρήσεων.

Εναρμόνιση υφίσταται όταν επιχειρήσεις προβαίνουν σε δηλώσεις για τη μελλοντική πολιτική στην αγορά, ιδιαίτερα όταν ο χρόνος ανάμεσα στη δήλωση αυτή και στην πραγματοποίηση της αρκεί για να παρατηρηθεί η αντίδραση των ανταγωνιστών και να υπάρξει προσαρμογή στη συμπεριφορά τους. Η πληροφόρηση των ανταγωνιστών για τις τιμές είναι εναρμόνιση αν γίνεται με σκοπό τον περιορισμό του ανταγωνισμού.

Αντίθετα εναρμονισμένη συμπεριφορά δεν υφίσταται όταν οι επιχειρήσεις ενεργούν ομοιόμορφα ή παράλληλα, ακόμη και όταν αυτό συμβαίνει συνειδητά. Η απαίτηση της αυτονομίας στη λήψη των επιχειρηματικών αποφάσεων δεν αντιστρατεύεται προς το δικαίωμα των επιχειρήσεων να προσαρμόζονται στα νέα δεδομένα της αγοράς, παρακολουθώντας και επαγρυπνώντας σε σχέση με τις υπαρκτές ή αναμενόμενες αντιδράσεις των ανταγωνιστών τους. Άλλωστε στην ουσία του ανταγωνισμού ανήκει, να παρατηρεί η επιχείρηση τη συμπεριφορά των ανταγωνιστών της, να υπολογίζει σε μια συγκεκριμένη δράση τους και να αντιδρά ανάλογα. Γι'αυτό και επιχειρήσεις που βρίσκονται μεταξύ τους σε σχέση ανταγωνισμού μπορεί να θεωρηθεί ότι συμπεριφέρονται παράλληλα όταν αντιδρούν σε αλλαγές των στοιχείων της αγοράς ομοιόμορφα ή κατά τον ίδιο τρόπο. Είναι πιθανό μάλιστα να γνωρίζει κάθε επιχείρηση ότι όλες οι άλλες θα αντιδράσουν ανάλογα (συνειδητή παράλληλη συμπεριφορά).

Το γεγονός ότι κάποιες εμπορικές επιχειρήσεις μετακυλίουν π.χ. τις αυξήσεις τιμών εισαγομένων ειδών στους καταναλωτές μπορεί - εφόσον η πρακτική αυτή ακολουθείται για ικανό χρόνο - να θεωρηθεί ως σιωπηρή εναρμόνιση. Γενικά όμως η ομοιόμορφη αντίδραση των επιχειρήσεων σε μια αλλαγή των δεδομένων της αγοράς, δεν είναι ανεπίτρεπτη κατά τους κανόνες ανταγωνισμού.

Η παράλληλη αυτή συμπεριφορά μπορεί όμως να αντιμετωπισθεί αλλιώς, αν συντρέχουν περαιτέρω παράγοντες, όπως διαφορετική δομή κόστους και παρατεταμένη εμφάνιση αυτού του φαινομένου της ομοιόμορφης (παράλληλης) συμπεριφοράς.

Η ομοιόμορφη συμπεριφορά για μακρό χρονικό διάστημα, παρά την ενδεχομένως διαπιστωμένη διαφορετική δομή κόστους των επιχειρήσεων, τείνει να δημιουργήσει την εικόνα μιας μη φυσιολογικής επιχειρηματικής στάσης, που δεν εμφανίζεται ως εύλογη και ως αναμενόμενη στις συνθήκες που επικρατούν σε μια ανταγωνιστική αγορά. Ο παράγων χρόνος αποκτά έτσι βαρύνουσα σημασία για την αξιολόγηση της συγκεκριμένης συμπεριφοράς, δεδομένου ότι είναι ελάχιστα πιθανό ότι όλες οι επιχειρήσεις, στην ίδια σχετική έκταση και για σημαντικό χρονικό διάστημα θα ανυψώσουν τις τιμές. Αντίθετα, αυτό που αναμένεται κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας και τους κανόνες της ορθολογικής συμπεριφοράς των δρώντων στην οικονομία της αγοράς, είναι ότι κρίσιμες αλλαγές στο οικονομικό περιβάλλον επιτρέπουν σε μερικές από τις επιχειρήσεις να εκμεταλλευθούν τα νέα δεδομένα προκειμένου να επιτύχουν πλεονεκτήματα. Για το λόγο αυτό μια πραγματικά διαπιστωμένη παράλληλη συμπεριφορά που διαρκεί επιπλέον για σημαντικό χρονικό διάστημα, αποτελεί ισχυρότατη ένδειξη, αν όχι, απόδειξη για την ύπαρξη εναρμονισμένης συμπεριφοράς.

Στην υπό κρίση υπόθεση δεν πιθανολογήθηκε με βάση τα ανωτέρω εκτεθέντα εναρμονισμένη πρακτική των καθών επιχειρήσεων για την αύξηση των τιμών των κατεψυγμένων προϊόντων. Τα τιθέντα υπό την κρίση της Επιτροπής στοιχεία δεν επιτρέπουν τη διαμόρφωση κρίσης για την ύπαρξη εναρμονισμένης συμπεριφοράς για τους λόγους κυρίως:

α) ότι το πλαίσιο διαμόρφωσης των αυξήσεων ήταν αρκετά ευρύ (5-14%) και

β) ότι η παράλληλη αυτή συμπεριφορά των αυξήσεων αποτελούσε βεβιασμένη και πρόωρη έστω, ενόψει των υφιστάμενων αποθεμάτων, αλλά παρόλα αυτά αναμενόμενη προσαρμογή στα νέα δεδομένα της αγοράς μετά την υποτίμηση που στόχευε στη μετακύλιση του αυξανόμενου κόστους εισαγωγής των υπό κρίση προϊόντων στους καταναλωτές. Η συμπεριφορά όμως αυτή, εφόσον δεν στηρίζεται σε συμφωνία - εναρμονισμένη πρακτική ή σε εκμετάλλευση (συλλογικής) δεσπόζουσας θέσης ή της σχέσης οικονομικής εξάρτησης, δεν είναι αντίθετη προς το ν. 703/77.

Για τους παραπάνω λόγους αυτούς η υπό κρίση αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως προς το σκέλος της ότι η συμπεριφορά των καθών συνιστά παράβαση του άρθρου 1 του ν. 703/77.

Όσον αφορά το σκέλος της αίτησης,που επικαλείται καταχρηστική συμπεριφορά κυρίως των επιχειρήσεων "ΑΘΗΝΑ-2Π ΑΕ", "ΑΦΟΙ ΛΙΑΝΟΥ ΑΕΒΕ", "ΙΠΠΟΜΑΡ ΕΠΕ" και "ΚΟΝΤΟΒΕΡΟΣ ΑΕΒΕ", προϋπόθεση για να εξετασθεί ο ισχυρισμός αυτός είναι η παραδοχή ύπαρξης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης των επιχειρήσεων αυτών ή έστω σχέσης οικονομικής εξάρτησης απ'αυτές των υπολοίπων επιχειρήσεων του κλάδου. Από την εκτίμηση όμως της θέσης των καθών στη σχετική αγορά δεν στοιχειοθετήθηκε η ύπαρξη ενός στενού ολιγοπωλίου με δεσπόζουσα θέση. Επιπλέον δεν προέκυψε η συνδρομή δύο επιπλέον προϋποθέσεων που πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά: αφενός έλλειψη αξιόλογου ανταγωνισμού μεταξύ των μελών του ολιγοπωλίου και αφετέρου έλλειψη σημαντική ανταγωνιστικής πίεσης προς τους ολιγοπωλητές από τρίτες εκτός ολιγοπωλίου ευρισκόμενες επιχειρήσεις (βλ. Ε.Α. 20/1996).

Με τα δεδομένα αυτά πρέπει να γίνει δεκτό ότι δεν θεμελιώνεται συλλογική δεσπόζουσα θέση των καθών. Συνεπώς η αίτηση λήψης ασφαλιστικών μέτρων της Υπουργού Ανάπτυξης είναι απορριπτέα και ως προς την αιτίαση ότι οι καθών με την αύξηση των τιμών παρέβησαν την απαγόρευση του άρθρου 2 του ν. 703/77.

Κατά την γνώμη δύο μελών της Επιτροπής, εβεβαιώθη ότι από τις καθών η αίτηση επιχειρήσεις οι υπό στοιχ. 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17 και 18, αναφερόμενες που ως εισαγωγείς και χονδρέμποροι, έχουν μερίδιο στη σχετική αγορά κατεψυγμένων προϊόντων διατροφής το οποίο υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) αυτής, ιδία δε στα κατεψυγμένα αλιεύματα, (βλ. και την έκθεση ICAP) προέβησαν, αμέσως μετά την αναγγελία της αναπροσαρμογής της ισοτιμίας της δραχμής έναντι των ξένων νομισμάτων (13 Μαρτίου 1998), σε αιφνίδια αύξηση της τιμής διαθέσεως των προϊόντων αυτών προς τους λιανοπωλητές και γενικότερα προς την κατανάλωση. Η αύξηση αυτή της

τιμής διαθέσεως των προϊόντων αυτών δεν είναι αποτέλεσμα ομαλής λειτουργίας των κανόνων της αγοράς και δη αποτέλεσμα παραλλήλων αλλά οπωσδήποτε ανεξαρτήτων, από κάθε μία απ' αυτές, ενεργειών των ανωτέρω επιχειρήσεων, ούτε πρόκειται περί μεταβολής της τιμής διαθέσεως των προϊόντων εξατομικευομένης κατά περίπτωση πελάτη, που να δικαιολογεί αύξηση, ως αποτέλεσμα της υιοθετηθείσας, κατά το χρόνο εκείνο, από κάθε μία από τις επιχειρήσεις αυτές οικονομικής πολιτικής . Αλλά αντίθετα, επιβεβαιώθη ότι η αύξηση αυτή εμφανίζεται ομοιόμορφος, υπό την έννοια ότι κινείται σε πλαίσιο, που εκ των προτέρων προσδιορίζεται από πέντε (5) έως δεκατέσσερα τοις εκατό (14%) επί της τιμής που μέχρι το χρόνο εκείνο διατίθετο τα προϊόντα αυτά ανάλογα προς το ειδικότερον είδος αυτών, πράγμα που έντονα υποδηλώνει ότι αυτή (αύξηση) είναι αποτέλεσμα μιας άτυπης συμφωνίας των ανωτέρω επιχειρήσεων που διακινούν τα προϊόντα αυτά από τους ιδίους ψυκτικούς χώρους, που ευρίσκονται στην περιοχή της Αττικής, ιδιοκτησίας των επιχειρήσεων με τους διακριτικούς τίτλους "ΚΑΛΥΨΩ", "ΨΥΓΕΙΑ ΕΥΡΩΠΗΣ", "ΒΕΡΜΙΟΥ ΑΡΚΤΙΚΗ" και των οποίων χώρων έχουν την αποκλειστική χρήση. Και ναι μεν η πρακτική αυτή υιοθετήθηκε από τις ανωτέρω επιχειρήσεις επ' ευκαιρία της επελθούσας μεταβολής της ισοτιμίας της δραχμής προς τα ξένα νομίσματα, αλλά σκοπό έχει την περαιτέρω αύξηση των κερδών των με αύξηση της τιμής διαθέσεως των προϊόντων αυτών, τα οποία είχαν ήδη προ της μεταβολής της ισοτιμίας της δραχμής εισαχθεί σε επαρκείς ποσότητες που ικανοποιούσαν πλήρως τις ανάγκες της ζήτησης. Ώστε, άνευ της προηγουμένης συντονιστικής αυτής συμπεριφοράς των ως άνω επιχειρήσεων, οποιαδήποτε απόπειρα από καθεμιά από αυτές να προβεί σε αύξηση της τιμής διαθέσεως των προϊόντων αυτής, στα ανωτέρω πλαίσια, θα κατέληγε σε βάρος των, διότι θα προσέκρουε στους κανόνες της αγοράς και δη αυτών του ανταγωνισμού. Και αυτό διότι ως ελέχθη, το γεγονός της αναπροσαρμογής της αξίας της δραχμής δεν ήτο εξ αντικειμένου κρίσιμος παράγων που επηρέαζε την τιμή διάθεσης των προϊόντων αυτών.

Άλλωστε και αυτό το αιφνιδιαστικό ως άνω πλαίσιο αυξήσεων που ακολούθησαν οι καθών αφίσταται σε πολλά από τα προϊόντα αυτά, του ποσοστού αναπροσαρμογής της ισοτιμίας της δραχμής. Η τοιαύτη όμως, συντονισμένη συμπεριφορά των ανωτέρω επιχειρήσεων στην αποφασισθείσα αύξηση από αυτές, της τιμής διαθέσεως των ως άνω προϊόντων κάτω από τις αυτές συνθήκες της αγοράς κατά τη γνώμη αυτή, φέρει τα στοιχεία οπωσδήποτε "ενηρμονισμένης πρακτικής", που τείνει στον περιορισμό του ανταγωνισμού και ως τέτοια εμπίπτει στο άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει τώρα.

Εν όψει των ανωτέρω, επίκειται κατά τη γνώμη αύτη άμεσος κίνδυνος διαταράξεως του δημοσίου συμφέροντος με την αιφνίδια και εντελώς αδικαιολόγητη ανατροπή των ομαλών συνθηκών της αγοράς, από την ως άνω άτυπη συνεργασία (πρακτική) των "καθών" η αίτηση ως άνω επιχειρήσεων, με κίνδυνο τη γενίκευση της αδικαιολογήτου αυξήσεως της τιμής διαθέσεως όλων των προϊόντων, ομοίων ή ομοειδών, προς αυτά που διακινούν οι καθών, ευρείας καταναλώσεως και γενικότερα την απορύθμιση της αγοράς στα προϊόντα διατροφής και προκαλεί πλήρη σύγχυση στον καταναλωτή ως προς την τιμή διαθέσεως των προϊόντων αυτών . Κατ' ακολουθία θα έπρεπε κατά την άποψη αυτή σύμφωνα με τα ανωτέρω, να γίνει δεκτή η υπό κρίση αίτηση ασφαλιστικών μέτρων της Διοικήσεως.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει, κατά πλειοψηφία, την από 23.3.1998 αίτηση ασφαλιστικών μέτρων της Υπουργού Ανάπτυξης κατά είκοσι επιχειρήσεων.

Η παρούσα απόφαση εκδόθηκε την 29η Μαΐου 1998.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

Ο Πρόεδρος	Η Γραμματέας
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ	ΕΛΕΝΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * TELEX 223211 YPET GR * FAX 52 34 312

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Σολωμού 51		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.	
Πληροφορίες δημοσιευμάτων Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	5225 761	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	
	5230 841	Βασ. Όλγας 188, 1ος όρ. - Τ.Κ. 546 55	(031) 423 956
Πληροφορίες δημοσιευμάτων λοιπών Φ.Ε.Κ.	5225 713	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	4136 402
	5249 547	Νικήτα 6-8 Τ.Κ. 185 31	4171 307
Πώληση Φ.Ε.Κ.	5239 762	ΠΑΤΡΑ	(061) 271 249
Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.	5248 141	Κορίνθου 327 Τ.Κ. 262 23	224 581
Βιβλιοθήκη παλαιών Φ.Ε.Κ.	5248 188	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	
Οδηγίες για δημοσιεύματα Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	5248 785	Διοικητήριο Τ.Κ. 454 44	(0651) 21 901
Εγγραφή Συνδρομητών Φ.Ε.Κ. και		ΚΟΜΟΤΗΝΗ	(0531) 22 637
αποστολή Φ.Ε.Κ.	5248 320	Δημοκρατίας 1 Τ.Κ. 691 00	26 522

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

- Μέχρι 8 σελίδες 200 δρχ.
- Από 8 σελίδες και άνω προσαύξηση 100 δρχ. ανά 8σέλιδο ή μέρος αυτού

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531	Κ.Α.Ε. εσόδου υπέρ ΤΑΠΕΤ 3512
Α' (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κ.λπ.)	60.000 δρχ.	3.000 δρχ.
Β' (Υπουργικές αποφάσεις κ.λπ.)	70.000 »	3.500 »
Γ' (Διορισμοί, απολύσεις κ.λπ. Δημ. Υπαλλήλων)	15.000 »	750 »
Δ' (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κ.λπ.)	70.000 »	3.500 »
Αναπτυξιακών Πράξεων (Τ.Α.Π.Σ.)	30.000 »	1.500 »
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κ.λπ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	15.000 »	750 »
Παράρτημα (Πίνακες επιτυχόντων διαγωνισμών)	5.000 »	250 »
Δελτίο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	10.000 »	500 »
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	3.000 »	150 »
Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π.	10.000 »	500 »
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	250.000 »	12.500 »
ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΤΕΥΧΗ ΕΚΤΟΣ Α.Ε. & Ε.Π.Ε.	250.000 »	12.500 »

* Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στα Δημόσια Ταμεία που δίδουν αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) το οποίο με τη φροντίδα του ενδιαφερομένου πρέπει να στέλνεται στην Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Οι συνδρομές του εξωτερικού επιβαρύνονται πέρα των παραπάνω αναφερομένων ποσών με τα ταχυδρομικά τέλη και μπορεί να στέλνονται με επιταγή και σε ανάλογο συνάλλαγμα στο Διευθυντή Οικονομικού του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Η πληρωμή του ποσοστού του ΤΑΠΕΤ που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται στην Αθήνα από το Ταμείο του ΤΑΠΕΤ (Σολωμού 51 - Αθήνα) και στις άλλες πόλεις από τα Δημόσια Ταμεία.
* Οι συνδρομητές του εξωτερικού μπορούν να στέλνουν το ποσό του ΤΑΠΕΤ μαζί με το ποσό της συνδρομής.
* Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
* Η συνδρομή ισχύει για ένα χρόνο, που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
* Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι τον Μάρτιο κάθε έτους.
* Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γράμματια δεν γίνονται δεκτά.

Οι υπηρεσίες του κοινού λειτουργούν καθημερινά από 08.00 έως 13.00

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ